

СВОБОДА

LIBERTY

ЖУРНАЛЪ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

РѢКЪ VII.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 30-го Марца 1899.

Число 13.

Календарь.

Марцъ.	Ч.	С.	К.
30	Ч.	Кирилла Іерусал.	Хризалда. Даріи
31	П.	Іоанна муч.	Фотини
1	С.		
2	Н.	з. КРЕСТ. Якова	
3	П.	Василія	
4	В.	Никона, Ладіи	
6	С.	Артемона	

Звѣстѣ.

Голодъ въ Россіи. — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ Канады. — Донесіи изъ Кубы. — Новинки. — Вѣсти просвѣщенія. — Вѣсти робота. — Исчерпаніи вѣсти. — Де-шо цѣваго. — Сѣмьне. — Заплата на „Свободу“. — Фейлетонъ: И (отца засмѣять ся. — Стихи: ОВ така то доля наша! — У. „Соловѣ“ сила! — Изъ народныхъ мотивовъ. — Оголошена.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Сюза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
3 N. MOKIN, P. A.

И увѣдомлять секретара вѣдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Голодъ въ Россіи.

„На земли мръ, въ чловѣцѣхъ благоволеніе“...

Въ хвѣли, коли сѣ слова гомонять по цѣломъ свѣтѣ по причинѣ предложена царя Николая, тысячѣ тысячѣ (если не міліоны) подданныхъ того-жъ самого царя не мають „миру“, понеже не мають хлѣба, анѣ қналу, анѣ корму для худобы, анѣ грошей, та не знаютъ якъ и чимъ жити до слѣдующихъ жнивѣ. Колп вже невозможно було перечати, що въ Россіи есть голодъ, то правительство дало 7½ міліона долларовъ для ратования голодующихъ, а и царь давъ міліонъ рублевъ въ той самой цѣли. При томъ всѣмъ однакъ не треба забувати, что правительство дае зъ тыхъ грошей по 35 фунтовъ

житной муки мѣсячно лишь тымъ, котры не мають менше якъ 2 и не болыше якъ 18 роковъ жатя, а такожъ людымъ, що мають болыше якъ 55 роковъ и калѣкамъ безъ взгляду на ихъ вѣкъ.

Всѣ другіи не досгають жаднои помочи и мусять сами своєю працею на жите заробити. Та чи оно такъ легко робота достати? Фактомъ есть, що въ околицияхъ, где есть голодъ нема жаднои для людей работы, а цобы ити за роботою где инде, на се треба мати грошѣ, шмате и свободу ити туда або сюда. Але гроша они не мають, бо выдали весь на хлѣбъ; ба и шмага не мають, бо и те на хлѣбъ промѣняли; такъ само и рупшатиць имъ зъ села нѣкуда не вольно безъ паспорту, а паспортъ выдаютъ лишь тымъ, що мають заплаченный все податокъ. Конецъ концевъ выходитъ на те, що цѣла родина складаюча ся неразъ зъ 3, 4, або и 5 душъ, мусить довольати ся однимъ фунтомъ муки на день (35 фунт. на мѣсяцѣ), котрый выдаютъ тому зъ родины, хто має погрѣбнй квалификаціи... Зъ того фунта муки на день має достати старшій чловѣкъ силу жати ажъ до смерти, молоді силу выдержати той голодный часъ, мати силу для домашнои працѣ — маленька дитина матерне молоко, а всѣ разомъ охоту и куражъ зносити що-денный старунокъ о те, що буде завтра. Що се не выгадка, а правда, о томъ свѣдчатъ письмо Льва Толстого, сына великого російского писателя:

„Такъ саме убожество и крайна нужда — питие вѣнъ — пануе сотки миль наоколо. Знаю о томъ добре и ддятого не може оно менѣ

зѣйти зъ гадки. Знаю, що скорбууть и тифъ (хоробы, котрыхъ причиною голодъ) если не выбухнули ще, то выбухнутъ въ колькохъ дняхъ; знаю, що тогда жадный лѣкарѣ тыхъ слабостей выдержати не зможуть; знаю такожъ, що въ сатарекѣй губернии есть только оденъ лѣкарѣ на тысячѣ мешканцѣвъ, а знаю и те, якъ опущеній, голодный и нужденный суть десетки тысячъ тыхъ російскихъ подданныхъ, о котрыхъ истновано мѣвчно забуваемо и постоянно стараемъ ся забути.“

Не лѣпше дѣе ся и въ казанскѣй губернии. Одна панѣ пише о голодѣ въ той околици такъ: „Люде живлять ся мѣшаниною, котру перше давали ѣсти копямъ; теперъ печуть зъ того „хлѣбъ“. Листе рожныхъ корчѣвъ варять и пють зъ жадностию мовъ чай, хотяч оно нездорове и горьке. Коли одного разу просили о чисте бѣле, чтобы перебраться хору — то родина еи водказала: где-жъ тутъ може бути бесѣда о змѣнѣ бѣлизны! Мы дякуемо Богу, що те, що маемо на своихъ плечахъ еще якоє купы держити ся; нема у насъ анѣ шматинки иншова въ цѣломъ домѣ; а ось тотя спѣдница була попенна цѣлыхъ 6 мѣсяцѣвъ незмѣняна.

Положене мужчанъ ще тяжше якъ жѣнокъ. Будучи безъ работы и не могучи помочи своѣй родинѣ они терпятъ сильно. Все за що можна було достати якій грошъ — продане и анѣ цента нема въ хатѣ. Хаты вохкы и брудны; дѣти хоры, старшій ослабленій, голодный, трясууть ся вѣдъ зима. Нужда въ краю такъ велика, що навѣтъ лѣкарѣ и ихъ помѣч-

ники, котрыхъ товариство „Червоного Хреста“ прислало за довгий часъ не мали водповіднои поживы, а жили лишь чаемъ и остатками того, що привезли зъ собою зъ Казаня. Млса, я-ещѣ або молока нѣ можна було достати на мѣсци навѣтъ за найвышшу цѣву!?

Многы люде кажутъ, що голодъ того-рѣчного горпій вѣдъ того якій бувъ въ Россіи 1891 и 1892 року, та що въ середной Россіи надъ рѣкою Волгою и Камою голодъ тревае вже третій рѣкъ...

Пытание есть, хто тому всему виненъ? Хто виненъ, що Россія, маюча такую масу и то добро, земля не може выживити своихъ людеи, а дае терпѣти имъ голодъ? Дехто скаже може, що се кара Божя, що сему Панѣ Богъ виненъ, але намъ здае ся, що годъ все вину на Господа Бога звалквати, та что въ томъ разѣ винно передовѣмъ правительство російске та російскій порядки.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Ansonia, Conn. 23. Марца 1899.

Пане Редакторъ, будьте такъ добры и помѣтѣтъ тыхъ пару рядковъ вѣдъ наноп кольови въ своѣй часописи. Вѣдъ насъ вже давно була звѣтка, а все ту зайшли такій рѣчк, що варта ихъ прилюдно поднести.

Вже болыше якъ рѣкъ — мы яко-такъ зѣбрали ся въ кунку и стараемо ся о все, о скѣлько можемо, але оно ще далеко до того, что бы можна сказати, що Русинъ вже прійшовъ до розуму. Оденъ тягне въ право, другій въ лѣво, третого мало

що обходить, иншій водрѣкъ ся своего, а иншій зновъ жѣ своѣмъ розумомъ. Хвала Богу только, що тыхъ не богато. Неразъ, таке зайде, що и английскій газеты мають що писати. Такихъ выпадковъ зайшло въ мин. роцѣ пару, але я не буду всѣхъ подносити, бо вже пристарѣли або смѣшны, а по друге намъ чести не приносятъ. Але оденъ годъ замовчати, то-жъ послушайте.

Тамтого лѣта десь въ липни рознесли английскій газеты, що двѣ гунѣрскы дѣвчины зъ маленькими дѣтьми на рукахъ прійхали зъ Troy, N. Y., цобы воднайти своихъ мужѣвъ, котры мають перебувати въ Ансонии. Удали ся на полицію, подали имена своихъ голубчикѣвъ и въ товариствѣ выбрали на лобы. Тѣ пташки, що покинули свои мнимы жены и власнй дѣти та втѣкли ажъ до Ансонии, называють ся: Ілія Подлпчакъ и Климентъ Лозивякъ, оба зѣ Смерековець, повѣту горлицкого.

Колп довѣдали ся о той чести, яку имъ задумали приготовить ихъ колишній любки, першій зъ нихъ Іль-ко давъ погамъ знати и зникъ зъ Ансонии, якъ Ілія зъ землѣ на огненномъ возѣ, а другій Климентъ бувъ на стѣлько ласкавый, что воддавъ ся въ руки полісменѣвъ, котры запровадили его на кертъ, де хтѣли сейчасъ на силу звѣнчати, але выпросивъ ся бѣдничко, кажучи, що звѣнчае ся въ церквѣ, на що и дѣвчина згодила ся. Выкрутившись въ той способъ спокойненько собѣ живъ зѣ своєю любкою паче женоуцое пару мѣсяцѣвъ, а коли побачивъ, что она зновъ зачала, зникъ якъ камфора.

И цо-жъ теперъ мають робити тѣ дѣвчата — одна зъ однымъ, а друга зъ двома немовлятами? Якъ назвати такихъ парубковъ, якъ не лотрами та драбами? Та-жъ звѣрина дбае о свою дитину, а чловѣкъ має встыдати ся и втѣкати? Се горше вѣдъ звѣрины! Плія Подлпчакъ має перебувати теперъ — якъ ходять слухи — въ Jersey City, а Климентъ Лозивякъ въ New York-у або Brooklyn-ѣ.

Выдрукуйте, п. редакторъ, най се буде для дѣвчатъ нашихъ дурныхъ ресторорою, а люде най знаютъ о такихъ лайдакахъ.

3ъ Chicago, Ill.

Дня 25. с. м. о 11 годинѣ сталоє велике нещасте въ фабрицѣ машинъ до копейна зѣбжа и травы.

Подчасъ коли всѣ лѣврѣ желѣза находились коло величезного пеца и почали брати розтоплене желѣзо до водливки, желѣзо прорвало величезну дѣру и почало ляти величезнымъ потокомъ и прыскати на всѣ боки. Робѣтнники почали утѣкати, на всѣ стороны, 2 Нѣмцѣ, 2 Айришѣ, 1 Полякъ и 1 Даньчакъ зѣстали страшно попареній. Другій потовклись утѣкаючи. Насъ Русинѣвъ нема тутъ всего 3. Власне передъ колька хвилями оденъ зъ нашихъ, только что уеупувъ ся зъ того мѣсця. Значить, что Русина такой Богъ охоронивъ.

Выше згадана фабрика зачислае ся до найболышихъ того рода фабрикъ, затрудняе до 5000 робѣтниковъ, болыше 300 дѣвчатъ, но зъ нашихъ русскихъ лишь одна тамъ працое. Мущу пригадати, цо въ насъ русскихъ дѣвчатъ дуже мало, на 7 хлопцѣвъ только одна, зъ

того корыстають польскій красавицѣ.

Робота тутъ иде день и вѣчь, цобы лишь сила була коньска, бо звычайна не выстарчае. Ремѣсники працѣють по 12 годинъ, простіи робѣтнники по 13, 14 и 15 годинъ. Звычайна платни простого робѣтника 13¼ ц. на годину, 14—15 ц. лѣврѣ всѣ вѣдъ штуки, побольшой части вся работа вѣдъ штуки, бо такъ лучше капиталистамъ обтягати колька имъ захоче ся.

Працѣють ту зъ рѣдка Айришѣ, Нѣмцѣ, Шведы и Даньчакы, переважно саміи Поляки (Кашубы). Босы лютя Кацубовѣ, бо то народъ якъ мулъ, працѣвптый, въ головѣ у нихъ, кромѣ табаки, котру цо хвиля, пхае на силу въ носъ, майже пустки, гадки у нихъ иншои нема только споръ о костелы, хто поде до пекла чи залежнй чи незалежнй.

Про те, цо они суть въ рукахъ „капиталисты“ уважаний горше якъ конь або мула, о томъ не можна имъ сказати. Они кажутъ, цо та вѣдъ Бога такъ назначено. Коня або мула фабричного нѣхто не зобачить, цобы его тримали болыше якъ 10 годинъ, а чловѣка тримають по 13, 14, 15 годинъ, не уважаючи, цо той ледво ногы за собою волочить, а другій стоить попѣдъ брамы голодный безъ работы, одний давленій занадто роботою, другій голодомъ. Отъ, така то наша робѣтничка доля въ той вольной краинѣ, або якъ то кажутъ, free country.

М. Дубанскій.

И СОТОНА ЗАСМѢЯВЪ СЯ...

Вписавъ Л. Якубовскій.

Важко вдарила, падуци, Сотону по головѣ повна, соковита помаранча. Вѣнь прскинувъ ся зѣ сну, глянувъ люто въ гору, де вѣты помаранчевыхъ деревъ помалу наблжались ся до широкихъ коровъ пальмъ, и позѣхаючи вставѣ. Незамѣтно дрожало яене повѣтре и лагодна теплота переплывала нѣжными хвилями. Золоте сонце блыстѣло крѣзь вузкій плѣшѣ широкого листьяго даху и обсыпало его темнокучеряве воле бласкучими свѣтлами и рухливыми тѣнями. По его блѣдомъ, вузкомъ лици перемигнуло отсе колька прсмѣнѣвъ; геперь блиснули въ соняшномъ свѣтлѣ его черныи очи та зажмурили ся летомъ блискавки зновъ — и потѣмъ вѣнь ступавъ по мягкому мосѣ помалу, не зважаючи, цо босы и ноги ветрягають по нѣдъ въ холодну папоротъ и топчуть по дрѣбныхъ синѣхъ дзвѣночкахъ римщаны.

Вѣднця вѣнь вышповъ на райску поляну, де все зъ полудня водпочивавъ архангелъ Михаилъ. Тутъ розстелявъ ся широкой простѣръ зъ незнамыми червоными, жовтыми та синими цвѣтами и золотымъ потокомъ лавъ ся на нихъ веселый бласкъ соняшного свѣгла. Въ горѣ синѣло небо безмарне та тихе и нѣмо стояли великанскыи пальмы по бокахъ та спянили вѣтеръ, цо задумувавъ сильнымъ подувомъ здухнути геть дивнй пахощѣ. Далеко поза тымъ блыстѣли

срѣблестыи воды рѣкъ Гюна и Фрата долиною райского города, а ихъ лагодне шемраие брѣнѣло середѣ тишѣ такъ тихо, цо лише чутке ухо могло его уловити.

Черныи, блискучій очи Сотоны шукаючи перѣбѣгали довгий рядъ простыхъ якъ свѣчка пальмъ. Вѣднця вѣнь спостерѣтъ при пню могучои тѣнистой пальмы струнку постать, котрой блискуца бѣлобѣтъ ясно водбывала вѣдъ темнозеленыхъ лѣній дерева.

Тодѣ Сотона здивувавъ ся. Помалу ступали его ноги дальше. Ще низше хвиля ся папоротъ подѣ его стопами. Безконечне здивоване снувало ся теперъ по его лици. Передъ нимъ стоявъ незнамый творѣ, стрункій та высокій, лише трохи меншій вѣдъ него. Въ него були синии очи, а по широкѣмъ чолѣ сплывала золотиста повѣнь ясныхъ кучерѣвъ.

То бувъ Адамъ, котрого Господь сотворивъ тодѣ, якъ Сотона спавъ.

Поглядъ у него бувъ спокойный и чоло его было чисте. Вѣнь здивувавъ ся на видъ могучои постати Сотоны и палкого поглядя огнястыхъ черныхъ очей, але Господь благословивъ его сердце спокойемъ та миролюбемъ, а боязнъ не жила въ его грудяхъ.

— Хто ты? — запытавъ Сотона зъ висока. — Творѣ Божій!

На чолѣ Сотоны явила ся недобра морщина. — Аа!.. Такъ Богъ выконавъ своє обѣтницю! Сотона бувъ доса паномъ раю, але чувъ дивну роскѣшъ, коли мѣгъ все руйнувати, и вѣнь нѣвечивъ те, цо зробили пальныи руки ангелѣвъ.

Они повели рѣку Гюпъ черезъ рай: вѣнь загативъ еи величезною скелею. Они выкопали величавый низовой гѣрскій галымы: его рука поломила ихъ якъ дрѣбнй галузки. Они велѣли пардови та тыгрови ити до водопою обѣчь себе миролюбно: але Сотона надрочивъ ихъ одно на другого своими ударами, такъ, цо кровь потекла на сини цвѣты землѣ.

Тодѣ архангелъ Михаилъ станувъ передѣ престоломъ Всевышнього, цобы уиросити у Него Божои помочи проти напѣтника. Станувъ и Сотона передѣ престоломъ Бога та лише згѣрдно закопыливъ горѣшню губу, коли Богъ прорѣкъ:

Дайте ему спокой! Жадна рука въ небѣ не поднѣмѣтъ ся проти него. Але зъ пороку я выведу творѣ, цо вѣдъ теперъ буде паномъ землѣ и буде слухати мене одного...

Все ще спочивавъ здивованныи поглядъ Адамовый на блѣдыхъ чертахъ Сотоны.

— Чого ты тутъ шукаемъ? — дзвѣнѣло остро пытане Сотоны.

— Бога.

Слово звучало спокойно; его поглядъ бувъ великий и тихій.

— Тутъ моя держава!

— Тутъ держава Бога! Ты не Богъ, навѣтъ не такой якъ архангелъ Михаилъ. У тебе недобра морщина на чолѣ, а поглядъ очей твоихъ злый.

Въ глубоко запалыхъ очныхъ ямахъ Сотоны жеврѣвъ зрадливыи огонь. Вѣнь водчувавъ, цо зъ того твору говорить Божій духъ, а въ подобѣ его лежить сила Безконечного. Вѣнь схопивъ за пень, цо при нѣмъ стоявъ Адамъ, але коли хо-

тѣвъ его однимъ замахомъ вырвати, Адамъ, поклавъ лагодно свою лѣвицю на зеленѣючу кору и дерево стояло непорушно.

Тодѣ Сотона побѣдѣлъ. Вѣнь познавъ теперъ, цо не е вже паномъ землѣ в раю, бо дерева не хилили ся болыше на его знакъ.

Тодѣ обернувъ ся вѣнь однимъ выкрутомъ и побѣтъ якъ затревожена звѣрина по муравѣ, такъ, цо ледви схлѣпали ся травы.

Адамъ глядѣвъ за нимъ, поки высока постать зникла за великимъ, темнозеленымъ чагѣрникомъ.

Не замѣтивъ уже, якъ Сотона кинувъ ся въ росисту мураву и тяжко хвилюючи груди старавъ ся прыдеусити кулаками.

Колп отсе перейшли попри него спокойный кроки. Сотона подѣвѣвъ голову и побачивъ, якъ архангелъ Михаилъ проходивъ мимо.

— Гей! — прокрикнувъ до него Сотона.

Спокойно оглянувъ ся святыи Михаилъ. Чого хоче вѣдъ него Сотона? Чи-жъ они не смертельный вороги вѣдъ початку свѣта? Теперъ заглянувши ему глубоко въ очи, якій адавало ся жеврѣли ляховѣстнымъ огнемъ, Михаилъ познавъ, цо Сотона стрѣтивъ ся зъ Адамомъ.

— Ты бачивъ его? — пытавъ вѣнь и встыдавъ ся, цо въ глубинѣ сердца почувъ зъ того таемну радѣсть.

Вѣддыхъ Сотоны бувъ якъ огонь. Твоѣи державѣ конецъ, Сотону. Нѣ одна соломанка не цокорить ся тобѣ и нѣ одна капля росы, якъ цо велѣти-мешъ. Паномъ землѣ теперъ Адамъ, а Адамъ — Божій слуга.

ВІСТІ ЗЪ КАНАДИ

Pleasant Home, Man.

„SVOBODA“ (LIBERTY) Weekly Paper.

The only little Russian political newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Mt. CARMEL, PA. P. O. Box 13.

Предплата річна 2.00 До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи в грошѣ просятъ высылати по адресу: To „SVOBODA“ P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

Наша газета выходитъ каждыя въ четвергъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки! Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдующіи книжки:

Канадійска Русь Написавъ Н. Дмитровъ Цѣна 10 цт.

Образки зъ Америки. Написавъ Бузько. Цѣна 10 цт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинівъ Ч. I. Написавъ М. Пашалякъ. Цѣна 15 цт.

Конституція Сполуч. Державъ Півночнои Америки. Написавъ Ст. Макаръ. Цѣна 10 цт.

Де-що про права и суды въ Сполуч. Державѣ, а особеннo въ державѣ Пеннсилвенія. Написавъ др. Юліанъ Чупка. Цѣна 10 цт.

„Тымо Гаврилюкъ.“ Написавъ Несторъ Дмитровъ. Цѣна 15 цт.

IV. Оповіданя. Цѣна 15 цт.

Всѣ дописи в грошѣ просятъ высылати по адресу: To „SVOBODA“ P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

Наша газета выходитъ каждыя въ четвергъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки! Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдующіи книжки:

Канадійска Русь Написавъ Н. Дмитровъ Цѣна 10 цт.

Образки зъ Америки. Написавъ Бузько. Цѣна 10 цт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинівъ Ч. I. Написавъ М. Пашалякъ. Цѣна 15 цт.

Конституція Сполуч. Державъ Півночнои Америки. Написавъ Ст. Макаръ. Цѣна 10 цт.

Де-що про права и суды въ Сполуч. Державѣ, а особеннo въ державѣ Пеннсилвенія. Написавъ др. Юліанъ Чупка. Цѣна 10 цт.

„Тымо Гаврилюкъ.“ Написавъ Несторъ Дмитровъ. Цѣна 15 цт.

IV. Оповіданя. Цѣна 15 цт.

Тома Воцюрка, зъ мѣсточка Маріямполь зъ Галичинъ, привандрувавъ ту въ фебруару с. р. на руску коловію Pleasant Home и впроевѣ ся въ коморне такъ въ своего знакомого.

Потомъ выбравъ для себе фарму, заплативъ въ Винниегу такъ у и перебрывъ ся до другого Русина въ коморне, де помагавъ ему носити сѣно для коровы, бо газда не мавъ чамъ возити. Подчасъ той работы перемерзъ и за тыждень, дня 8. марта, померзъ зъ простуды. Небжчикъ полишивъ молоду жѣнку и трое малыхъ сиротокъ, котрыма нема кому заопѣкуватисъ, бо напстарша дѣвчана числять лише 10 лѣтъ.

Каждый зъ насъ жалуетъ бѣднй сироты, що лишилися по небжчикови и каждый дае вдовѣ розличнй рады и потѣше якъ може. Однй кажуть просити о помочъ канадійске правительство, другіи радять ѣхати до краю, та я гадаю, що анѣ одна анѣ друга рада не естъ добра, а найлучше буде такъ, если мы саміи заопѣкуемось сиротами и каждый зъ насъ поможе имъ въ работѣ на фармѣ. Не показуймо нашего спѣвчутья лише на словахъ, але покажѣмъ се дѣломъ, а тогдѣ буде се красне для насъ, що не дали загинути нашимъ крайнамъ.

ив. Дрогомиреца, предла. „Свободы.“

Допись зъ Кубы.

Водѣ одного зъ нашихъ читателей п. Дениса Лавовского, що мешкавъ послѣдними часами въ Олифантѣ, а теперь служить въ арміи американской и знаходитъ ся на Кубѣ, получились письмо слѣдующого змісту: „Ciego de Avila, March 5th 1899. Поздоровляю васъ сердечнo. редакторъ, всѣхъ читателей нашей русской газеты „Свободы“ и всѣхъ членовъ „Р. Н. Союза“, а также доношу вамъ, що „Свободу“ достаю и читаю еи дуже радо, тымъ больше, що есмы тутъ майже мѣжь самими чужими и слова руского не чуо. Ровно-жъ доношу вамъ, що есмы

слава, здоровъ и еще на Кубѣ нѣякои слабости на знавъ.

Мы (т. е. 4 компаниі) теперь вже на инше мѣстечко Siego de Avila, вѣдаленного о 96 миль водѣ Puerto Principe. Понеже желѣзницѣ тутъ ще нема, то мусѣлисьмо цѣлу тую дорогу мапшривати.

Забрало намъ тое цѣльхъ 8 днѣв, а бувъ то тяжкій маршъ, бо було дуже горячо и мусѣлисьмо нести все зъ собою. Наибольше клопоту було зъ возами, бо дорога дуже зла а и зъ тымъ, що не було где найти доброй студеной воды. До того ще зблудилисьмо зъ дороги пару миль. По дорожѣ не видѣлисьмо нѣ одного мѣсточка анѣ осады, лише пустіи поля та лѣсы. Ноги намъ полухли и не одень уставъ въ дорожѣ. Я державъ ся до остатного. По дорожѣ вбивъ и два заяцѣ и такъ мавъ емъ свѣже мясо и дуже смачне.

Теперь вже, думаю, больше не будемо мапшривати, бо тутъ естъ желѣзница. Но здаеся, що ще дальше пойдѣмо, а декотріи говорятъ, що певно пойдѣмо ажъ на Флппины, бо тамъ стоить теперь война зъ повстанцами. Теперь опишу вамъ коротенько жите американского жовнѣра:

Живемо въ шатрахъ 15 квадратныхъ стѣпъ широкихъ, а в стѣпъ высокыхъ въ найнижшомъ мѣсци. Шатра тѣ перемакаючѣ (waterproof) сугъ досыть выгѣднй, подлога зъ дощокъ, спитъ насъ шестью въ кождомъ шатрѣ на лѣжкахъ складаныхъ.

Що до одежи, то на тое дають намъ \$50.00 річно, зъ чого треба купити всюю одѣжъ и простирала до прикрыти и все то дороге, такъ, що я мусѣвъ заплацати щось \$40.00 наразѣ. Окрѣмъ того кождый достае пушку, багнетъ, 100 набоѣвъ, торнѣстру, торбу, горнятку, двое мисчатъ бляшаныхъ, кавярку, ложку, ножъ, вилки и половину маленького патра, котрый уживаютъ подчасъ маршу. Встаемо о 6 годинѣ рано, читають каталога чи всѣ сутъ, потомъ снѣдаемо. По снѣданю зармаѣтаемо всѣ коло шатеръ, а о 8 1/2 год. идемо на егзицирку до 10-ой. По 10 год. мы вольнй, ажъ о 3-ой зновѣ

егицирка до 5-ой. О 6-ой вечера, по вечерѣ читають каталогъ, а потомъ читаемо або граемо вѣ карты (бо дають намъ свѣчки), а о 9-ой идемо спити. Въ суботу визита. Всѣ пудуютъ ся якъ найлѣпше можуть, щобъ не достати нагану. На варту ходимо що 10 до 15 днѣв. Я бувъ вже 5 разъ на вартѣ, бо рекрутѣмъ не бувъ я лише одень мѣсяць.

Больша тутъ нѣшого нового нема, все тихо, горячо якъ въ пещу, часами дощъ полѣе и людей естъ досыть богато хорыхъ. Ещѣ разъ поздоровляю всѣхъ и прошу присылати менѣ „Свободу“ на мою нову адресу, а якъ буде де-що нового, охотно вамъ доносеу. Вашъ щирый прихильникъ Денисъ Лавовскій.

несене руки, що буде подтримувати конституцію Сполученыхъ Державъ и хоче бути горожаниномъ американскимъ а не австрійскимъ. На тое все дають чоловѣкови папѣръ за котрый платитъ ся одного долѣра або пѣвтора и справа скѣнчена. Нехай кождый що може такъ паперы собѣ забере, щобы колисъ не жалувавъ за пѣзно.

Противъ войны.

Заходами „товариства миру добрыхъ горожанъ“ вѣдбули ся дня 21. с. м. въ Бостонѣ великй зборъ на котрыхъ головнымъ бесѣдникомъ бувъ Гомперсъ, президентъ американской федерации працѣ. Говоривъ вѣнъ про становиско работниковъ зглядомъ войны. Згадуючи за войну, що си Америка провадитъ зъ Филиппинцами сказавъ вѣнъ: „Боремось нынѣ зъ одинокимъ азиатскимъ краемъ, котрый вынятково бажавъ завести у себе републиканскую форму правлѣния и задумѣмо взяти значну участь въ розшматованю Хитъ, бо се причинять ся до зросту нашего гадляку.

НОВИНКИ

Пересторога!

Правительство австрійске домагаеся еше разъ вѣдшкодованя водѣ Америки за побитыхъ въ Lattimer, Pa. майнерѣвъ. Также домагане ся, що правда, естъ справедливѣ, але не треба забувати, що оно може мати для насъ всѣхъ, що походимо зъ Австрій, злѣй наслѣдки. Американцѣ и такъ дѣвлятъ ся кривымъ окомъ на всѣхъ (foreigners) чужинцѣвъ, а также домагане ся зъ стороны австрійского правительства готово ще зболшшити тую ненависть до насъ такъ, що готовъ не давати роботы жаднымъ Австрійкамъ, або по просту и повыганяти ихъ зъ Америки, подобно, якъ се зробивъ недавно цѣсаръ нѣмецкй у себе зъ всѣми, що не були ситизнами (горожанами) нѣмецкими. Въ виду того нашй люде повиннй приготовитисъ, на такой випадокъ и позабирати собѣ бодай першй американскй паперы, а другй паперы брати о два лѣта познѣйше, або и зовсѣмъ не брати. Въ той спосѣбъ кождый забеспечивъ бы ся тутъ а въ старомъ краю горожанства не втрапивъ. Такой першй паперы може кождый достати безъ трудности въ кортѣ въ офисѣ clark-a. Треба лише сказати, коли и где хто наровидь ся (день мѣсяця и рѣкъ уродження), а также коли праѣхавъ до Америки и присягнути черезъ под-

Тутъ такъ колють травы, а сонце такъ пече! — звучавъ на ново еѣ мягкй голосъ, а Адамъ поднявъ ся зновѣ и побѣгъ далеко геть ажъ на край поляны, чтобы подѣ тѣнистою пальмою зъ листемъ якъ вѣеры приладити ѣй постѣль.

Страшный огонь.

Въ Нью Йорку згорѣвъ великй готель Windsor, въ очни згинуло около 125 людей. Огонь такъ скоро розпространивъ ся, що мало хто мѣгъ утечи, люде зъ вѣкою скакали находячи смерть на улицѣ. Теперь тамъ робить 400 работниковъ въ выдобуваню спаленыхъ костей людскихъ.

Зновѣ Американцѣ побѣдили?

Телеграмы доносятъ, що Американцѣ зновѣ выбили Филиппинцѣвъ при чѣмъ впадо зъ американской стороны 100, а зъ филиппинской 300 до 400 волюковъ. Такъ само пишуть, що генералъ американскй Отисъ задумѣе зломити силу повстанцѣвъ черезъ нападене ихъ зъ двохъ бокѣвъ зъ войскоымъ пѣхотнымъ и кораблями военными. Якъ то все скѣнчитъ ся ще не знати, такъ само якъ не знати, чи се правда, що Американцѣ всюду побѣджають, где лише обернуть ся, але се знати, що цѣла война Американцѣвъ зъ Филиппинцами се непотрѣбный розливъ кровп людской и несправедливѣ вмѣшуване ся зѣ стороны Американѣвъ въ не свои рѣчи. Они забули вже днесъ, якъ боролись за свободу зъ Англияками и хотѣли-бъ здусити теперь домагаючыхъ ся волѣ Филиппинцѣвъ. Що Филиппинцѣ боролись ся и не уступаютъ, рѣчь зовсѣмъ ясна. Если-бъ чоловѣкъ мавъ гавъъ свой, а другй прійшовъ до него и сказавъ: „Ты не знаешь, якъ робити порядокъ въ своѣй хатѣ я тебе научу“ а не только залѣзъ ему до хаты, але ще ставъ за носъ властителя водити, казавъ собѣ гропѣ на се або те давати, (а не сказавъ що зъ ними зробивъ). — чи-жъ тогды властитель дому не мавъ бы права выкупати такого влѣзливого зъ своей хижѣ? Певно, что такъ. То саме зробили своего часу зъ Филиппинцами Иппане. Филиппинцѣ хотѣли ихъ выкунути зъ своей хижѣ, але були на те за слаби. Ось и прійшли имъ въ помочъ Американцѣ. Они, что правда, помогли выкунути Иппанѣвъ, але сейчасъ така осядались саміи въ хатѣ Филиппинцѣвъ и хочуть ихъ зновѣ за носъ водити. Розумѣе ся Филиппинцѣ боролись ся противъ того, бо хочуть саміи бути панями въ своѣй хатѣ. Дай Боже чтобы имъ се удалось. Нехай кождый народъ буде паномъ въ своѣй хатѣ, а до чужои носа не пхаетъ.

Де наибольше злодѣвъ?

Наибольше злодѣвъ на свѣтѣ естъ теперь... ану вгадайте?... А де-жъ бы, якъ не въ нашѣй Галичинѣ! А хто? Та вже-жъ, що не Русины, але польскй „шляхцѣвъ“, бо маетки свои протратили и попригравали въ карты, а пейсатй „обыватель“ сидять въ католицкихъ дворахъ и бурухи вѣдправляють. Не стало гроша на гулятику, та взяли ся до найлѣкшого ремесла: „злѣдѣйства“. Директоръ Зима зъ демократами Шенанпоскимъ и другими обѣкрали „касу ошадности“, а недаву застрѣльили ся чесныи адвокатъ, Поляктъ, Крижановскй зѣ встыду, що буде мусѣвъ вѣдповѣдати за новыи злодѣйства запѣдѣяпй президентомъ мѣста Львова. Въ „Towarz. kred. związk.“ помершйи урядникъ Будановскй еше за жита вычистивъ касу сирѣтску, а жисте не говоримо о злѣдѣйствахъ повсѣхъ майже польскихъ банкахъ, „повятахъ“ и „выдѣлахъ“. Дастъ Богъ дочекати, то польска „шляхота“ на выставѣ парискѣй певно достане „ордеръ“ „sprytności i kieszonkowości“, але на жалъ зъ „дебуль“. Всѣхъ ордерѣвъ буде розданыхъ 1900, першйи достане Казьо Бадені, а остатный славный на несъ свѣтѣ розбишача перемыскй лѣйнкевичъ!

Жѣноче товариство.

Передъ кѣлькома тыжднями повстала въ Коллоравѣ чисто жѣноча федеральная юнія, котра естъ перпою того рода организацию въ Сполуч. Державяхъ. Сея организацию приймае всѣхъ жѣнокъ, що ще не належатъ до жадныхъ фиковыхъ товариствъ, затѣмъ приймае работниковъ розличныхъ занятй. Пѣлею того товариства естъ розширене сеестрѣнства помѣжь работницями фабричными, учительками, телеграфистками и жѣнками иншихъ занятй.

2,000,000 людей безъ хлѣба.

Въ Хинахъ выступила зъ своихъ береговъ рѣка Жвотый Потѣкъ и наробила великой шкодоы. Кажуть что больше якъ 2,000,000 людей находятъ ся зовсѣмъ безъ хлѣба. Рѣку тую называютъ также „Недолею Хинъ“ и выливаетъ она зѣ береговъ зѣ самого Устя руского 10 особѣ, а богато также и зъ другихъ сѣль.

— Емиграція зъ Галичинъ зновѣ теперь оживляеся.

На тыхъ дняхъ прибуло зъ самого Устя руского 10 особѣ, а богато также и зъ другихъ сѣль.

— Туть такъ колють травы, а сонце такъ пече!

Обѣручъ мыкавъ вѣнъ колючй травы, зъ твердой землѣ выдиравъ грубе корѣне, а потѣ котивъ ся по упрѣломъ, а проте веселѣмъ лицѣ.

Безпорушно лежала Ева и вдвляла ся лѣнливо впередъ себе.

Тодѣ Сотона вѣдхиливъ тропки корчѣ и зъ темно-зеленого листя выирнуло его блѣде, попуре обличѣ. Теперь знечевя побачила его Ева и еѣ взѣръ немѣвъ прикованый зависъ на его огнистыхъ очахъ. Она поднесла тропки голову и теперь Сотона незачно кавнувъ до неи.

Она почервѣла и выпустила папоротъ изъ усть.

Тодѣ вырвавъ Сотона рожу зъ корча и понѣсъ еи до усть. Вѣдтакъ кинувъ рожу до неи, такъ що впала ѣй на лѣву грудь, и зъ кармазановымъ лицемъ понесла она рожу и собѣ до усть.

— Ты звѣдки взяла рожу? — пытавъ Адамъ, прійшовши зѣ своей работы задыханый.

— Вѣтеръ приѣлъ менѣ! — вѣдрекла и вся иочервѣла.

— И вѣнъ тобѣ прихильный! — усмѣхавъ ся Адамъ. Вѣнъ ще не знавъ, що то брехня, и что Ева отесъ сказала перпу брехню.

— Такъ! — вѣдповѣла.

— Ты звѣдки взяла рожу? — пытавъ Адамъ, прійшовши зѣ своей работы задыханый.

— Вѣтеръ приѣлъ менѣ! — вѣдрекла и вся иочервѣла.

— И вѣнъ тобѣ прихильный! — усмѣхавъ ся Адамъ. Вѣнъ ще не знавъ, що то брехня, и что Ева отесъ сказала перпу брехню.

— Такъ! — вѣдповѣла.

— Ты звѣдки взяла рожу? — пытавъ Адамъ, прійшовши зѣ своей работы задыханый.

— Вѣтеръ приѣлъ менѣ! — вѣдрекла и вся иочервѣла.

— И вѣнъ тобѣ прихильный! — усмѣхавъ ся Адамъ. Вѣнъ ще не знавъ, що то брехня, и что Ева отесъ сказала перпу брехню.

— Такъ! — вѣдповѣла.

— Чѣ теперь перейдѣшь туды? Тамъ така мягка постѣль и лагодна тѣнь для прохолоды.

— Нѣ! — вѣдмовила она, — я липу ся туть. Ходи, ляжъ при менѣ и засни. Повѣтре душне. А ты втомивъ ся!

И Адамъ присѣвъ до неи въ траву и зновѣ сховавъ голову на еѣ грудяхъ. А она малувала его теперь обѣручъ лагоднo та ненастанно и зѣ пцасливымъ обличемъ вѣнъ заснувъ. Тодѣ она подвела голову и быстро заглянула въ гушавникъ. Понадѣ головою сонного стрѣляли еѣ погляды до Сотоны, а вѣдъ него до неѣ — и роздали ся тихй слова:

— Отже завтра подѣ деревомъ знамя! — шептавъ Сотона.

Ева всмѣхнула ся и потакнула.

Тодѣ выпростувавъ ся Сотона високо. Его очи свѣтилися, а губы бурмотали:

— Коли женцина моя, — то и земля моя!

И Сотона засмѣяла ся...

Зѣ вѣмногого переказавъ В. Р.

Зѣ „Литер.-Науч. Вѣстника.“

— Вѣнъ умре, якъ умирае билинка травы и згане якъ крапля дощу! — глузувавъ Сотона и подѣвѣ голову. — Зѣ землѣ повставѣ Адамъ, и земля призначенѣмъ его!

— Такъ! — вѣдповѣвъ Михайль лагоднo, — але ще сегодня сотворить ему Господѣ жѣнку и такъ рѣдъ Адамовый стане рости и множитисъ по всѣ вѣки.

— Жѣнку?

Немовъ крикъ, такъ звучало пытане Сотоны. Вѣдтакъ голова его занала въ траву, а его очи обѣгали блукаючи въ горячѣмъ соняшнѣмъ повѣтрѣ.

Архангелъ давивъ ся на него и дававъ ся. Потомъ похитавъ воловою и вѣдѣйшовъ...

Зновѣ лежавъ надъ раемъ вѣчный блескъ сонци и зновѣ иповѣ Сотона черезъ пальмы на поляну.

Дивно.

Не було вже такъ тихо, якъ звичайно.

Шепѣтъ ходивъ по билинахъ и корчахъ, травы шелестѣли и листе трѣпало ся, всѣ короны пропизувавъ якйсь дивный шумъ, а райскй рѣки котали свѣв хвилѣ у двѣ такъ быстро и у двѣ такъ гамѣрно.

Великй пестрей мотилѣ лѣтали парами понадъ синѣми та червоными квѣтками, мѣжь папоротами сновгали дробнй червячки и хапали ся спѣймати одень другого, а високо въ верховѣтню деревъ свѣвали пары соловѣвъ нѣжну иѣвно.

Счудоване око Сотоны бачило, якъ иповѣ крозь яснй прогалины пальмовыхъ гайковъ перепелесунуть сорны, слѣдомъ за ними то скачуть

то брикають иншй, а въ ряды-годы тужливый крикъ оленя дзвенить, прорѣзуючи непорушне соняшне повѣтре.

Втомѣ вѣнъ зупинивъ ся. Передъ нимъ стоявъ гилѣстй гушавникъ и закрывавъ его; а передъ не дуже густымъ корчемъ лежали двѣ постати въ травѣ и вдвляли ся одно въ одного зѣ радѣснѣмъ порывомъ. Адамовѣ русѣ волосѣ спочивало на лѣвѣ Евы, еѣ права рука недбало лежала въ травѣ, а лѣва гладила волосѣ чоловѣка.

Бадиле папороти вона вѣстромпла мѣжь зубы, такъ що велике широке листе лежало холодне на еѣ повной бѣлой груди, а еѣ очи блукали блаженно втомленй у повѣтри.

Теперь почувъ Сотона, якъ она сказала:

— Принеси менѣ воды напяти ся.

И однимъ рукомъ Адамъ подскочивъ. Вѣнъ посиѣпшивъ до рѣки и привѣсъ ѣй студеной воды у выдовбанѣмъ корени. Помалу пила она и не уважала, якимъ блискучимъ взоромъ слѣдывъ Адамъ за руками еѣ молодого, струнного гѣла.

— Онгамъ високо овочѣ. Принеси менѣ! — звучавъ зновѣ еѣ втомленый голосъ и Сотона бачивъ у другѣ, якъ Адамъ изъ трудомъ вылѣзъ на дерево и скидавъ жменею великй яблока, щобъ ихъ оиѣсла нозбирати и покѣрно зложити въ еѣ руки.

Она вкусила яблоко и кинула ветѣ.

— Не хочу! — сказала и задерла хорошу головку, такъ що чорне волосѣ скотило ся на бѣлы плечѣ.

— Туть такъ колють травы, а сонце такъ пече! — звучавъ на ново еѣ мягкй голосъ, а Адамъ поднявъ ся зновѣ и побѣгъ далеко геть ажъ на край поляны, чтобы подѣ тѣнистою пальмою зъ листемъ якъ вѣеры приладити ѣй постѣль.

Обѣручъ мыкавъ вѣнъ колючй травы, зъ твердой землѣ выдиравъ грубе корѣне, а потѣ котивъ ся по упрѣломъ, а проте веселѣмъ лицѣ.

Безпорушно лежала Ева и вдвляла ся лѣнливо впередъ себе.

Тодѣ Сотона вѣдхиливъ тропки корчѣ и зъ темно-зеленого листя выирнуло его блѣде, попуре обличѣ. Теперь знечевя побачила его Ева и еѣ взѣръ немѣвъ прикованый зависъ на его огнистыхъ очахъ. Она поднесла тропки голову и теперь Сотона незачно кавнувъ до неи.

Она почервѣла и выпустила папоротъ изъ усть.

Тодѣ вырвавъ Сотона рожу зъ корча и понѣсъ еи до усть. Вѣдтакъ кинувъ рожу до неи, такъ що впала ѣй на лѣву грудь, и зъ кармазановымъ лицемъ понесла она рожу и собѣ до усть.

— Ты звѣдки взяла рожу? — пытавъ Адамъ, прійшовши зѣ своей работы задыханый.

— Вѣтеръ приѣлъ менѣ! — вѣдрекла и вся иочервѣла.

— И вѣнъ тобѣ прихильный! — усмѣхавъ ся Адамъ. Вѣнъ ще не знавъ, що то брехня, и что Ева отесъ сказала перпу брехню.

— Такъ! — вѣдповѣла.

— Чѣ теперь перейдѣшь туды? Тамъ така мягка постѣль и лагодна тѣнь для прохолоды.

— Нѣ! — вѣдмовила она, — я липу ся туть. Ходи, ляжъ при менѣ и засни. Повѣтре душне. А ты втомивъ ся!

И Адамъ присѣвъ до неи въ траву и зновѣ сховавъ голову на еѣ грудяхъ. А она малувала его теперь обѣручъ лагоднo та ненастанно и зѣ пцасливымъ обличемъ вѣнъ заснувъ. Тодѣ она подвела голову и быстро заглянула въ гушавникъ. Понадѣ головою сонного стрѣляли еѣ погляды до Сотоны, а вѣдъ него до неѣ — и роздали ся тихй слова:

Великобританский ювелир.

Сего року буде празнова- ти редактор „Америк. Р. Вѣстника“ 7. лѣтній ювелей фальшования чекѡвъ. Въ той цѣли выдавъ сей амер. рускій мессія водозву до всѣхъ Братствъ „Соединенія“, щобъ они вмѣсто до касіера до него вѣ чеки посылали.

— Въ Арканзасѣ лynchованія муриновъ на порядку дневномъ. Последнимъ часами бѣли мешканцѣ вышювали чорнымъ формальну войну и де лишъ стрѣлять чорного, сейчасъ его вѣшяють. Одного дня патаго на чорныхъ цѣлю пачаго и выдусили ихъ и потопили до 40, такъ, що позбѣтали мурины въ переполоху потуѣкали въ лѣсы, де ладять ся до нападу на бѣлыхъ, щобъ водомстити свовхъ. И се дѣе ся въ нынѣшнихъ цивилзованныхъ часахъ, а амер. правительство анѣ не думае положити коонецъ тымъ поганымъ розбоямъ.

— Дня 20. марта въ арестѣ Sing-Sing, N. Y., зоста- ла скарана смертю въ електричѡмъ крѣслѣ Martha Place, що передъ кількома мѣсяцями замордовала свою сестрѣницю и мужа хотѣла убити зарубавши сокирсю до головы, но рана не була смертельна и мужъ жиє. Хотѣла и сама удусити ся бо водкрутила газъ а сама положила ся спати, но сусѣды почули смрѡдъ и сплюку вывалили дверѣ. Марту найдено майже не живу, прикликано докторѡвъ и имъ удало ся до кількохъ годинахъ воскресити Марту, но не на довго, бо судъ скаравъ ея на смерть. Се перна жена, що була сказана на смерть въ томъ величезномъ арештѣ. Тамъ вже повѣщено 28 мужичинъ.

Спростоване.

Въ попередномъ числѣ „Свободы“ въ „Подяцѣ“ Т. Федька и родини черезъ помилку пропущено имя о. Т. Обушкевича зъ Mayfield, Pa.

Вѣсти просвѣтъ.

Въ Troy N. Y. заходоми Веч. о. Н. Дмитрова и кількохъ тамошнихъ ревнихъ патриѡтовъ основалась сего мѣсяца читальня. И якъ зачуваемо то въ Troy народъ красно теперь тримає ся и дбає о лучшу для себе будучность. Братство св. О. Николая розвиває ся тоже якъ найкрасше. А еще бракъ сестр. братства а е надѣя, що въ скорѣ заложать ся. — Щастъ Боже!

— Въ Джерси Сити, Н. Й. руска школа розвила ся такъ красно, що роздѣлено дѣтей на 2. вѡддѣлы. До 1. вѡддѣлу ходять 30, а другого звѣжъ 30. дѣтей... Родичѣ познали вже користь ащ школы, и вѣсьми силами ея подпиряють.

— Въ сестр. братствѣ св. Ольги въ Бруклинѣ, завявала ся на початку сего мѣсяца вечѣрна школа руска (3 разы на тыждень); кожда сестра е обовязана ходити до школы. Дотеперь розвиває ся досить добре; ч. Михайл Романкѣ, ревный рускій патриѡт, бруклинскій, трудить ся щиро и захоочує всѣхъ до школы и до братства сестр..., навѣтъ самъ спорядивъ таблицю до писаня.

— Въ Елизабетъ, Н. Дж. основала ся д. 26. лютого

с. р. філія джерзиситского братства св. Петра и Павла. Дня 18. с. м. водбувъ ся тамъ першій мѣтингъ въ присутности отца Н. Подгорецкого, ч. Ивана Парияляка и ч. Семана Барны, яко делегатѡвъ джерзиситскихъ. До Elizabeth, будуть належати нашъ брати зъ Elizabethport-y, Bewey и зъ Kossell, N. J. Зъ Elizabeth, належати вже 7 сестеръ до бр. св. Ольги въ Jersey City, N. J.

— Въ Нью Йорку мѣжъ сестрами показала ся такожъ охота до науки и до читаня книжокъ. Есть надѣя, що и тамъ вступлять въ слѣды сестеръ бруклинскихъ. Неутомимо трудить ся тамъ около розвою братства ч. Иванъ Парияляк, найревнѣйшій рускій патриѡтъ ню йорскій и то разомъ зъ цѣлымъ комитетомъ.

— Цѣле братство св. Ольги въ Джерзи Сити, Нью Йорку, Бруклинѣ и Блумфильдѣ, числитъ теперь 217 членѡвъ. Тыжднева запомага въ слабости \$2.50 и по смертне и дозорѣ въ слабости, за 25 цѣт. мѣе.

Тоже бр. св. Ольги замовило вже въ Самборѣ дуже красну свою руску фану, въ церквѣ мае свое власне свѣтло, а въ касѣ понадъ \$400. Основане передъ рокомъ.

Вѣсти робѡтничѣ.

— Yonkers, N. Y. Въ цукровни вже давно не робять длятого богато людей порозходило ся но дооколичныхъ плейзахъ.

— Въ Jersey City, N. J. робота иде дуже добре въ цукровни и чимъ ближе до лѣта, тымъ лекше ту достати роботу! — Табачня „штапуе“ досить часто, то-жь и дѣвчата досить водпочивають.

— Въ Нью Йорку иде табачня лучше.

— Въ Бруклинѣ такъ въ цукровни, якъ и въ другихъ фабрикахъ робота иде добре.

Посмертнѣ вѣсти

Дня 22. с. м. упоковѣвъ ся Кузма Сваля въ Олифантѣ, Па. Належавъ вѡвъ до мѣсцевого братства и до „Р. Н. Союза“ и бувъ однимъ зъ найревнѣйшихъ рускихъ патриѡтовъ. Покойного можъ зачислити до того гурту здорово мыслящихъ Русинѡвъ, котрѣ держать ся той засады, що спорами про вѣры русков долѣ не поправивш. Похороны водбули ся дня 24. с. м. котрыхъ довершивъ о. Т. Обушкевичъ зъ Мейфильдѣ, Па. въ асистенци оо. Ив. Ардана и Стефана Макара зъ Мт. Кармель, Па., котрого покойный бувъ дуже близкимъ знакомымъ. Въ церквѣ при домовинѣ покойного о. Ст. Макаръ выголосивъ проповѣдь, а на цвинтари о. Т. Обушкевичъ. Въ похоронахъ взяло участь чамало людей и братство въ парадѣ. Покойный по лишивъ жену и двое дѣтей. За его гарнѣйшій сердця полпивъ вѡвъ у всѣхъ знакомыхъ веложный жалъ по собѣ.

СМѢШНЕ

Якъ бувъ я ще нарубкомъ, а дѣдъ тодѣ ще величкимъ бувъ, а батька ице на свѣтѣ не було, то дѣдусъ було пытає ся: — А що будемъ, сыну, робити? зима холодна. То я було дѣда раджу: — Поѣдьмо, — кажу, — дѣдусю, въ лѣсъ та нарубаємо дровъ. — Поѣдьмо, такъ и поѣдьмо!

А въ насъ бычечки невеличкѣй собѣ були, такъ, можна на пригорѣцъ було взяти. Поѣхали въ лѣсъ. Дивлюсь, ажь ломача така велика куп! Я стукъ сокирою въ те ломаче! а ведмѣдъ звѡдгилъ, зъ того ломача! Коли я въ те ломача, ажь тамъ шестеро яєдѣ.

Вѣчния ему память!

Де-що цѣкавого.

— Оденъ калѣфорниецъ купивъ коня за \$150,000. — Въ бельгийскѡмъ селѣ Восселъ, чпелячѡмъ 196 душъ, есть ажь 17 салюновъ. Варто бы тамъ вытранситовати галицкихъ „пейсачѡвъ.“

— На цѣлѡмъ свѣтѣ е 3985 фабрикъ паперу. — Людске тѣло мае 492 костей, 60 жаль пульсовыхъ, а 40 кровноосныхъ; але карий есть цѣкавшє сотворѣне, бо при дыханю рухає 4386 вѡжками и 99-тма головными мускулами, котрѣ то послѣднѣй складають ся зъ 8 великихъ жаль пульсовыхъ, а 4320 кровноосныхъ.

— Смигранты до Сполуч. Державъ приносять гроша: Нѣмецъ пересѣчно 50, Англїецъ 45, Бельгїецъ 40, Ирландчакъ (Айришъ) 15, Русинъ ледви 12, а Итальянецъ около 10 долларѡвъ.

— Японскій цѣсаръ Микадо мае своихъ 3000 копей.

— Въ Англиї на 7,000,000 дорослыхъ особѣ належить 1,490,000 мушчанъ до „юниѡ“, а 1,000,000 женщинъ! — А у насъ до „Союза“ и сотна часть еще не належить!

— Одного италїйского лопера засуджено на 189 лѣтъ вязницѣ за 63 ошустѣ и то ще легко его судили, бо если-бъ були ему вымѣрили найвысшу скалю, то бувъ бы бувъ засуджений на 630 лѣтъ — значитъ — рѣшту водседати на тамтѡмъ свѣтѣ.

— За одну визиту бувъ доставъ лѣкаръ Макенция 400,000 марокъ и то водѣ цѣсаря нѣмецкого Фрѣдрика. — Въ мѣстѣ нѣм. Норинбергу находятъ ся стѣнный годивникъ, котрый накручає ся разъ на мѣсяцъ. — Донерва 70 лѣтъ минуло, якъ пушено въ рухъ першій разъ желѣзницю. — Всѣхъ бесѣдъ (языковъ) на свѣтѣ е 860 а 1000 дїалектовъ — нарѣчїй. Въ Европѣ 89 бесѣдъ, въ Африцѣ 114, въ Америцѣ 417, а прочїй 117 на рѡжныхъ островахъ. Но дивне диво. „А. Р. Вѣстникъ“ водкрывъ еще одну саламаку, котрою пише славный ред. Жатковичъ, и за тоє водкрите незадогго достаєне подвысшєне „жалованя“ ad personam \$10 мѣсячно.

Заплатили за „Свободу“ въ мартѣ с. р.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes FREELAND, PA. \$5.00, PITTSBURG, PA. 1.00, SHAMOKIN, PA. 2.00, NEW YORK. 1.00, CHICAGO, ILL. 2.00, WATERBURY, CONN. 2.00, MINERSVILLE, PA. 2.00, ALLEGHENY CITY, PA. 5.00, DERBY, CONN. 1.00, YONKERS, N. Y. 2.00, SUMMIT, N. J. 1.00, JERSEY CITY, N. J. 1.00, CENTRALIA, PA. 1.00, PLEASANT HOME, CANADA. 1.00, PENNYROPERIS, PA. 83, HAUOTO, PA. 2.00, MT. CARMEL, PA. 1.00, OLYPHANT, PA. 2.00, TRAUGER, PA. 1.00, BUFFALO, N. Y. 1.00, EKCELSIOR, PA. 75, and GORODZANK SEM. 2.00

Якъ узяли мы зъ дѣдомъ, то дрючкомъ на вѡзѣ не скотили, та вже и ледви не ледви въ шапку забравъ: такъ великѣй.

Ото принѣсь до дому. А въ насѣ, якъ на те правда, свиня квотала. Стъ я подсыпавъ подѣ ту свиню, а она и вылупила менѣ шѣсть волѡвъ, такъ якъ соколѡвъ. Тодѣ вже якъ узяли мы зъ дѣдомъ тыми волами поле орати та хлѣбъ сѣяти... та и вродило-жь добре! Выйдемъ було зъ дѣдомъ на поле, то те чужо, а те не наше; те чужо; а те не наше!..

Якъ узяли-жь мы женцѣвъ збирати, такъ, Боже мой милостивый! що те мы того женци зѡбрали! ажь одну бабу!.. Якъ понажи нала она намъ кѡпъ... Боже милостивый, скѡлько кѡпъ!

А дѣдъ покойникъ и пытає ся въ мене:

— Де-жь ты, сынку, будемъ скирты складати?

А я кажу:

— А дже-жь у насѣ коминѣ великѣй; то на коминѣ скирты складемо, а на печѣ будемо молотити.

Якъ-же вклюнулась та проклята кузька, мыши, та та-жь-же вклюнула ся! А въ насѣ, признає ся, кѡтъ добрый бувъ. Якъ махнувъ вѡвъ по комену, якъ ударить хвостомъ, а нашѣ скирты та въ помывницю!..

А тутъ уже и батько подрѡсь. Такъ мати, було, все любить молоко парене, а мы все кисле. То мати, було, по селу парить, а мы въ запѣчку кнєнемъ-кнєнемъ. А батько, правда, рыбака, добрый бувъ: кнєне удочку, въ чужу будочку, то и тя-льне коли не кожухъ, такъ свиточку.

Отъ мы и розжплєсь. Такъ батько каже:

— У тебе мати вмерла, а въ мене жѣнка, то поставимо обѣдъ.

Якъ узяли-жь мы збирати людей на обѣдъ, та зъ такою змовою, щобъ була своя ложка и хлѣбъ и соль. Отъ якъ найшло народу, такъ, Боже милостивый! — ажь два чоловѣки. Такъ батько и каже:

— Засолимъ же отсе озерце, то выждѣте шербачку, а на сподѣ буде рыбака.

Такъ тѣ люди не здякувались.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes FREELAND, PA. \$5.00, PITTSBURG, PA. 1.00, SHAMOKIN, PA. 2.00, NEW YORK. 1.00, CHICAGO, ILL. 2.00, WATERBURY, CONN. 2.00, MINERSVILLE, PA. 2.00, ALLEGHENY CITY, PA. 5.00, DERBY, CONN. 1.00, YONKERS, N. Y. 2.00, SUMMIT, N. J. 1.00, JERSEY CITY, N. J. 1.00, CENTRALIA, PA. 1.00, PLEASANT HOME, CANADA. 1.00, PENNYROPERIS, PA. 83, HAUOTO, PA. 2.00, MT. CARMEL, PA. 1.00, OLYPHANT, PA. 2.00, TRAUGER, PA. 1.00, BUFFALO, N. Y. 1.00, EKCELSIOR, PA. 75, and GORODZANK SEM. 2.00

Хочѣ женити ся! Молодой Русинъ, що чпслить 27 лѣтъ житя, ревный рускій патриѡт, членъ братства и „Р. Н. Союза“, взѡрцевый робѡтникъ, провадитъ ся дуже честно, бо мае вже теперь 800 долларѡвъ готовки, пошукує ровножь честно жѣнки, Русинки, що выѣла-бъ бедай по руски читати и писати, мала 200 до 300 долларѡвъ и честно провадилась. Може се бути дѣвчина або вдова водѣ 18 до 27 лѣтъ. Котра-бъ зъ Русинѡкъ мала охоту подружити ся зъ мною най пише до Редакци „Свободы“ и най запле тамъ свою фотографю. За секретъ ручить ся, а листъ и фотографю и возмю водѣ Редакци и назадъ заплю.

На прѡтовотара.

Осытымъ оголошую себе яко кандидатъ на прѡтовотара повѣта Northumberland. Есьмъ зъ партїи демократи-чнои, а номїнаци на згаданный урядъ мае водбутись въ юлю. Если буду выбранымъ, буду заступати парѡдъ честно.

M. W. Kramlich SHAMOKIN, PA.

Хто жичеть собѣ заасекуровати свой маєтокъ водѣ огня, а свое жите водѣ всякихъ случавѣвъ, най адресує до

Wasserman & Robinson — FIRE & LIFE INSURANCE — 29 Clinton Str. NEW YORK.

Асекураци принимає ся водѣ товарисливъ и поодинокихъ особѣ и переводить ся въ самыхъ солидныхъ компанияхъ.

Hotel HETMAN CHMIELNICKI

Alex Halaburda, Mt. Carmel, Pa.

Коло лигайского дна есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякѣй напой, якъ виска, пиво, румъ, темперъ и ин. дуже добрый и здоровый. Кто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лѡжко и чємну услугу. Ату Русинъ! Чьжъ будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кулахъ стоять?

ЗВѢСТНЫЙ СЛОВЕНСКИЙ АДВОКАТЪ (лоеръ)

Катлявъ и Некарда (Catlin & Nekarda) 309 Broadway NEW YORK, N. Y.

Сей адвокатъ выправує нагороду водѣ компаний, если-бъ котрого зъ робѡтничѡвъ або убило або покалѣчило. Рѡвно-жь приймає всѣ криминальнѣй и цивильнѣй жалобы.

РУСКІЙ КНИЖКІЙ ПРОДАЕ

руска читальня въ Олифантѣ. Адресуєте: Rev. J. J. ARDAN, Box 418 — OLYPHANT, Lack Co., Pa.

ДО КАНАДЫ! Охочїй поселити ся въ Канадѣ на фармахъ, най завчасу зголошуютъ ся до мене по потрѣбнѣй вѣдомости про дорогу и фармы. Землѣ 160 акрѡвъ дають даромъ. Только 10 доллар. платитъ ся за записъ. Землю можна собѣ vybrати, яку хто хоче. Напишъ людей зѡ Сполуч. Державъ вже споре число въ Канадѣ. Кто хоче докладно знати про Канаду, най пише до мене на адресу: Rev. N. Dmytriw, 57 1/2 4-th Str. TROY, N. Y.

Недавно тому закупили мы у одной славной фирмы богато скринныхъ годивниковъ, револьверѡвъ, гармоникъ и гарпунѡвъ. Черезъ те можемо прода-ти о много таньше, якъ котрый небудъ купецъ въ Спол. Державахъ. Той „позолочуваний“ 14 каратовый годивникъ, за котрый гарантуемо 20 лѣтъ, зъ правды, вымѣ „Elgin“ верхожь вартъ \$36.50, револьверъ до ломаи \$7.75 и гармонийка або скринка въ цѣнѣ \$4.50, мы те все дамо за \$11.75 цѣт. Замовлєни высылемо экспресомъ и самѣй платимо кошта нересылки. Кто на экспресѣ заплатитъ \$11.75 цѣт., може собѣ всѣ тѣ рѣчѣ забрати до хаты. Если бѣ вы гадали, що хочемо насъ опукати, то возмѣтъ зъ собою знатока, и если той товаръ не вартъ 5 разѡвъ только, що мы жадаемо, то не берѣтъ его. Wilkes-Barre Manufacturing Co. WILKES-BARRE, Penn'a.

СВОЙ ДО СВОГО! Сѣрешъ Лучковецъ. E. INDEPENDENCE near VINE STR. въ Шамокїнѣ, Па. — РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. — Чистенькїй тамъ готель зѡ всякими выгодами. Пиво, вино, виска, темперъ и другїй напоѣ все свѣжїй и найлѣпшого гатунку. Услуга чєнна и солидна. Складки велнкїй и малїй посля вподобы. Люде! Уже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ подпохагати.

Dr. F. J. Meek Д-рѣ. МИКОЛАЙЧИКЪ Cor. Shamokin and Chesnut str. Одинокїй лѣкаръ, славянїнъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякѣй хоробы совѣтно и въ короткѡмъ часѣ. Особливо незрѡванный лѣкаръ въ справвахъ положничихъ. Говорить по англїйски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

ВЕЛИКІЙ И НАЙТАНШІЙ СТОРЪ ЗЪ ЧЕРЕВИКАМИ НА ЦѢЛЕ МѢСТО. W. J. Gable, Oak Str. — Mt. Carmel, Pa. Другїй дверѣ водѣ почты. ИДѢТЬ ДО НЕГО.

НОВЫЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬНИКЪ Стефанъ Кузьмачъ, на разѣ коло цркви въ ОЛИФАНТѢ, ПА. Запрашає до себе Русинѡвъ-крянонѡвъ на свѣже пиво, добру виску и смачнїй цигара. Хочетъ выжити доброту трунѣ, аграки собѣ въ путѣ, тѡбѣмъ и весело забавити ся — намъ до Стефана. А щъ навѣкъ вѣшмо, у него шлагинъ агъ цѣль свѣта. Гуря хлопцѣ до своего!

НОВОСТЬ! Чисто американська фирма продає гарнїй годивники. За \$3.65 можешъ достати годивникъ, але самѣй заплатишь почту, а за \$3.95 фирма платѣ сама, ше и ланцухѡкъ дає. Если тобѣ годивникъ не подобає, можешъ его водослати, а грошѣ тобѣ звернуть. Пипшѣтъ на адресу: ROYAL BARGAIN HOUSE, 334 Dearbon str. CHICAGO, ILL.

Dr. S. Blumberg, 1707 Carson str. PITTSBURG, PA. Каждый то знає, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покѡнчивъ свои науки въ старѡмъ краю. Д-рѣ Блумбергъ вывчпвъ ся въ Варшавѣ, а зложивши испытъ державнѣй въ Филадельфїи о-сѣвъ въ Питсбургѣ. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англїйски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайдѣ до него, заразъ выздоровѣе!

Ой така то доля наша!..

Ой така то доля наша, ой така то судьба намъ,
Що мы бѣднѣи робѣтники подданн чужимъ панамъ.

Бо то падець, то бунтовникъ, хто за правдовъ стаетъ
И за свою тяжку працю заплату жадае.

У „Союзъ“ сила!

У „Союзъ“ сила, пословица каже,
На то добре уважай Милый русский брате!

Тому любий батьки На то уважайте,
Щобы вашъ дѣти не плакали, У „Союзъ“ вступайте.

И теперъ, коли Богъ тата До себе покликавъ,
„Союзъ на запомогу Ажъ пѣтьсотъ долларѣвъ давъ.

Слава такимъ батькамъ, Що дбають о дѣти,
Належать до „Союза“, Щобы грошѣ имъ лишити.

Изъ народныхъ мотивовъ.

Ой цвила, цвила, тай и вѣдцвила калинонька у лузѣ;
та нема кѣнця, та нема краю моему горю и тузѣ.

Якъ въ осѣнной мѣ въ ранню заморозъ
плѣдъ калины палае, такъ вѣдъ жалю и слѣзъ,
вѣдъ горячихъ слѣзъ мое сердце вмирае.

HENRY FREY PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa.
Хочешъ мати красну фотографію, вѣрнѣи портретъ, зайдѣ до того фотографа.

T. TALPASZ Готельничій

246 Pearl Str. Shamokin, Pa.
Добрый вечеръ дружо мой! — добрый вечеръ, свате!

Юліанъ Копыстянскій

420 W. Pine st. SHAMOKIN, PA.
Перворядный салонъ рускій. — Найлучшій напитокъ можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки,

Edmund Lembik HAZLETON, PA.

мае салонъ, де можна достати дуже доброй горѣвки, пива и всякихъ напоѣвъ.
Е. Лембикъ есть такожъ публичнымъ нота-ромъ,

Lehigh Valley R.R. In Effect Jan. 2, 1899.

Пассажерскі тренъи въ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:42 до полудня; а 12:28 и 4:40 по полудню.

Лазоря Сиротяка. Lazor Sirotiak,

42 Washington str. YONKERS, N. Y.
Хто не знае Лазоря Сиротяка? Вѣдъ мае красное зарядженый сторъ, гросерню и бучерню.

J. BOBKOWSKI ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНѢВЪ.
Вынамае такожъ керчи на похоронъ, хрестини и весѣля по душе цнѣвкѣхъ цѣнахъ.

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!
Хто бы мавъ деяке право най не ходитъ по покутныхъ жидѣвскихъ, такъ званыхъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилъяма Вокелека, въ Скрантонѣ.

Иванъ Глова. JOHN GLOWA (POSTMASTER) Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякій потрібнѣи рѣчи до житя, якъ такожъ убраня майнерскы и звычайнѣи можна купити.

Великій компанічний сторъ Russian Mercantile Co. Ltd. Shamokin, Pa.
Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Америкѣ. Заложеныи еще въ роцѣ 1889, а теперъ побольшеный, украшеный и на ново урядженый.

LAUER BREWING CO. въ READING, PA.
Пиво одного зъ наибольшихъ броварѣвъ въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ есть вольне вѣдъ всякихъ примѣшюкъ, и для того есть найздоровшамъ.

Dr. John Szlupas 421 Penn. Ave. SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтня практика дала ему способиость стати добрымъ лѣкаремъ.

РУСКІЙ САЛОНЪ Петра Серафима
„на новѣи мѣстѣ“ въ Шамокінѣ, Па.
Где якъ где, але у Серафима то уже можъ найлѣпше забавитися а и порядну слянку пива выпити.

Продажа русскихъ книгъ и библиотекъ.
Хочете купити собѣ книжку, яку лишь загадае, або записати собѣ газету зѣ старого краю. пишиѣ на адресу: A. Wasserman, 29 Clinton str. near Stanton str. NEW YORK, CITY.

O. Murdza & Bro's 46. Second st. MT. CARMEL, PA.
Сторъ заосмотреный въ найлѣпшій товаръ, спровадженый впроть зъ найцѣншихъ складѣвъ. — Майже всеѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности.

Гавриѣль Малынякъ Гуртовный складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA.
Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣвкахъ зъ найлучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого гатунку.

КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТСКА. Юліанъ Чунга.
Полагоджуе всеѣ справи судовѣи въ Америкѣ и въ Европѣ, а спеціально въ Галичинѣ. Полномочія. Розмовити ся можна по руски. Поспытати ся або пасати подѣ адресоу: Julian Czupka, L. L. D. 44 BENNET BUILDING, WILKESBARRE, PA.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЪЯРНЯ. * TROMETTER'S * (Тромейтеръ) Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank. Свѣдана, Обѣды, Вечери. Въ кождѣмъ часѣ можна достати такъ горячій якъ и зимній перекуски.

Госнѣ Пейко рускій готельничій.
— Cor. Commercial & Franklin Street — въ ШАМОКІНѢ, ПА.
Запрошуе всеѣхъ Русинѣвъ до себе на свѣже пиво и яобру віску. Хочете добре забавити ся, идѣть до Пейки. Чекаешъ на стрѣтку, зайдѣ до Пейки, а нѣколи не змѣтуешъ, бо кара иде попри самѣи дверѣи.

Учѣте ся, браты мои! И чужому научайтесь,
Думайте читайте, И своего не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечитъ ся правда,
Всюды пануе брехня,

Въ вашихъ лишь сердцахъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ил. Франко.